

GOIGS EN HONOR DE SANTA MARIA DE LLANERA

(O DE LES PALLISSES)

del Bisbat de Solsona

per a aconseguir el benefici de la pluja

Ja que sou tan poderosa,
valgueu-nos, Santa Maria:
DE LLANERA, VERGE PIA,
DEU-NOS PLUJA COPIOSA.

Vós teniu molt gran poder
davant de l'Onnipotent,
i, si voleu, al moment,
nostra ditxa podeu fer.
Per ço us prega fervorosa
eixa gent que en Vós confia,
DE LLANERA, *etc.*

Bé veieu, oh Mare nostra,
eixa gran necessitat.
Mireu-nos amb pietat
i deuenos la gràcia vostra.
En pena tan llastimosa
sigueu vós la nostra guia,
DE LLANERA, *etc.*

Aigua quasi no trobem
per nostres necessitats,
s'assequen camps i plantats
i tot anuncia la fam.
La sequedat horrorosa
va augmentant-se cada dia,
DE LLANERA, *etc.*

El cel se mostra irritat
contra els que són pecadors

fent-nos sentir els rigors
de terrible sequedat.
De plaga tan desastrosa
ve la fam i carestia,
DE LLANERA, *etc.*

És cert que no mereixem
per els pecats, ser oïts,
mes, de cor arrepençats
davant Vós compareixem.
De la culpa perniciosa
prometent deixar la via,
DE LLANERA, *etc.*

Si Vós no ens doneu favor,
oh Mare, on anirem?
Si per tot arreu trobem
irritat Nostre Senyor?
Sense vostra mà bondadosa
nostre esforç no serviria,
DE LLANERA, *etc.*

Vós sou Mare de bondat
que mai deixeu vostres fills,
deslliureu-los de perills
i de tota calamitat.
No ens deixeu, no, pietosa,
en tan cruel agonia,
DE LLANERA, *etc.*

I ja que Llanera en Vós
l'esperança té posada,
sigueu-li sempre advocada
per a enviar-li socors.
Mirant-la, doncs, carinyosa,
retorneu-li l'alegria,
DE LLANERA, *etc.*

¶ Obriu, Senyor, els núvols del cel.

¶ I envieu pluja a la terra.

PREGUEM:

Us supliquem, Senyor Déu, que concediu als vostres servents de poder fruit d'una bona salut espiritual i corporal; i per la intercessió de la benaurada sempre Verge Maria, prop vostre, al cel, allibereu-nos de les tribulacions de la vida present i feu-nos gaudir de la joia eterna. Per Crist Senyor nostre. —Amén.

SANTA MARIA DE LLANERA
dita també
LA MARE DE DÉU DE LES PALLISSES

Junt amb Vallferosa, Llanera forma unitat geogràfica. La mateixa soledat, vegetació pobra i eixuta, i roques i garrics per tot arreu. Però a cosa d'un quart de camí del castell de Llanera, i en direcció llevant-tramuntana hi ha la petita capella de Santa Maria de Llanera, abans anomenada popularment la Mare de Déu de les Pallisses, adjunta a una casa amb terres pròpies de conreu, però també deshabitada des de fa alguns anys.

Per anar a aquesta església cal seguir per la carretera de Torà a Solsona. Prop de l'Hostal Nou hi ha un tros de camí carreter amb varis indicadors de noms de cases, entre els quals es llegeix *La vila de Llanera*. Passant per la Vila a mà dreta vers el mas Giribets hi ha un camí, bastant dolent per a vehicles, que amb cosa d'uns vint minuts porta a l'església de què parlem. No veurem Santa Maria ni el castell de Llanera fins que serem al peu mateix de l'edifici.

El lloc és molt antic i prop d'aquesta església, i tocant la casa *Tillons* (també deshabitada) hi ha una gran pedra plana, de les anomenades «de sacrifici», amb clotets i signes diversos.

La capella de la Mare de Déu de les Pallisses –avui poca gent l'anomena així, perquè gairebé és desconeguda– mira a llevant i és de planta rectangular, amb una sola nau que sembla allargada, un absis quadrat més estret que la nau, amb volta de canó. Al centre de l'absis hi ha una finestra de doble esqueixada i arc escarser de tres grans dovelles. L'arc preabsidal és de mig punt esbiaixat, i arrenca d'una pedra trapezoidal amb bisell. Al mur lateral nord, i sobre la porta d'entrada, hi ha una finestra, no pas romànica, a cada lloc.

Del conjunt en podríem dir que és una construcció sobrealçada, vagament romànica, amb un parament exterior de pedres de grans carreus picades a punta en filada.

Al frontis, que dóna a ponent, hi ha la porta d'entrada, amb arc de mig punt, amb grans dovelles ben treballades. Sobre la porta hi havia, fins fa pocs anys, un acollidor porxo a dues vessants, amb quatre seients de pedra. De les columnetes que sostenien aquest porxo, se'n veuen només les restes caigudes per terra.

Corona la capella un campanar d'espadanya, ara mig caigut, però que en altre temps donà aixopluc a una campana, avui desapareguda.

Anteriorment a la guerra del 1936 era venerada en aquesta ermita, com ja hem dit, la Mare de Déu de les Pallisses, representada per una imatge de talla, d'uns 60 cm d'alçada, d'estil barroc, que recordava les típiques imatges del Roser. Amb els dos dits de la mà dreta feia l'acció d'aguantar uns rosaris inexistents. En aquesta mà hi havien lligat un ram de flors artificials.

L'any 1936 es cremà –o desaparegué– la imatge. Sembla que també fou cremat el senzillet retaule barroc tot daurat, que aquella imatge presidia. A cada banda del retaule hi havia Santa Llúcia i Sant Pere. I al cim presidia una Crucifixió pintada. Després de la guerra s'hi posà una altra imatge sense cap valor artístic, i ara ja no hi ha res.

La imatge de la Mare de Déu de les Pallisses que hi havia a la capella abans del daltabaix del 1936, és la que presideix aquests goigs. Ens la va facilitar molt gentilment, vers l'any 1958, mossèn Joan Santamaria i Rovira (a.c.s.), quan era canonge de Solsona. Ara el recordem i ho deixem escrit en testimoni de gratitud.

El consumari tradicional es reduïa a dues processons. El dia de les Santes Creus de maig es pujava des de Llanera per a dir missa a les Pallisses i beneir el terme. Com a record es repartien panets beneïts. L'endemà es tornava de bon matí a l'ermita, celebrant-s'hi també la missa, i s'anava fins a la capella de Sant Salvador a cantar els goigs de la Transfiguració.

També es pujava a Santa Maria de les Pallisses (o de Llanera) en ocasió de grans eixuts, organitzant-se processons de pregàries i cantant-se els goigs propis, que eren els de la pluja, car els de temps ordinari eren els mateixos de Santa Maria Sasserra, de la parròquia de la Vallferosa.

Avui dia, ben poca gent recorda, com ja hem dit anteriorment, el nom de les Pallisses (que no sabem si ve de *palla*, *paller* o *pallera* o de peça de vestir = *pellissa*) i, amb prou feines, d'aquesta ermita que posa una nota d'alegria en l'abrupta soledat de les terres que partionen la Segarra i el Solsonès.

Joan Font i Rius.